

MESTNA OBČINA CELJE

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

SUSTAINABLE
DEVELOPMENT
GOALS

Zagotavljanje varnosti voda na območju Mestne občine Celje kot cilj trajnostnega razvoja

ROK HACIN

VARNOST V LOKALNIH SKUPNOSTIH

6.12.2022

Uvod

- Voda je nepogrešljiv naravni vir za človekov obstoj.
- Človekova pravica do vode je vpisana v Ustavo Republike Slovenije.
- Varovanje vodnih virov je določeno v Kazenskem zakoniku, Zakonu v vodah, Uredbi o oskrbi s pitno vodi itd.
- Na Mestni občini Celje (MO Celje) se v skladu z obstoječo zakonodajo in smernicami zavzemajo za celostno urejenost okolja, kamor uvrščamo tudi vode.
- Problem sodobne družbe je postalo vsestransko onesnaževanje okolja in naravnih virov.
- Nekaterne izmed možnih smeri izboljšanja stanja na področju zagotavljanja neoporečnosti vodnih virov so opredeljene v ciljih trajnostnega razvoja, ki jih je opredelila Organizacija združenih narodov (OZN).

Zagotavljanje varnosti voda kot cilj trajnostnega razvoja

- Septembra 2015 je bila na srečanju OZN o trajnostnem razvoju v New Yorku sprejeta Agenda 2030 za trajnostni razvoj, ki združuje tri razsežnosti trajnostnega razvoja – ekonomski, socialni in okoljski razvoj.
- Za lažje razumevanje in doseganje trajnostnega razvoja je bilo oblikovanih 17 ciljev trajnostnega razvoja (ang. *Sustainable Development Goals*).
- Okoljska razsežnost trajnostnega razvoja z namenom zagotavljanja varnosti voda v lokalni skupnosti:
 - 6 Čista voda in sanitarna ureditev
 - 12 Odgovorna poraba in proizvodnja

Študija primera Mestne občine Celje

VARNOST V LOKALNIH SKUPNOSTIH

6. 12. 2022

- Onesnaževanje okolja (vode) v MO Celje je primarno posledica razvoja industrije in urbanizacije. Specifično v MO Celje predstavlja problem industrijsko onesnaževanje v bazični, kemični in predelovalni industriji.
- Poleg industrijskega onesnaževanja in urbanizacije problem predstavlja tudi širjenje kmetijskih površin in intenzivna kmetijska proizvodnja. V Sloveniji so največja območja podtalnice pod območji, ki so najbolj primerna za intenzivno kmetovanje.
- Analiza kakovosti pitne vode v večjih javnih vodovodih celjske regije v obdobju 2000–2005 je izpostavila relativno velik delež mikrobiološko in kemično neustreznih vzorcev, kar izpostavlja, da približno 4 % prebivalcev v celjski regiji nimajo ustrezne oskrbo s pitno vodo.

- Glavni akter na področju zagotavljanja varnosti voda na območju MO Celje je podjetje Vodovod Kanalizacija Celje. Glavne dejavnosti podjetja so: 1) oskrba s pitno vodo, 2) odvajanje odpadnih voda, 3) čiščenje odpadnih voda in 4) urejanje cest.
- Na vodovodno omrežje, ki meri 911 kilometrov, je priključenih 95,2 % prebivalcev MO Celje.
- Na območjih poselitve, ki morajo biti opremljena s kanalizacijo, je bilo na kanalizacijo v letu 2021 priključenih 90,5 % prebivalcev.
- Znotraj MO Celje deluje Čistilna naprava Celje, ki je zmanjšala obremenitev reke Savinje z odpadnimi vodami, ki so nastale kot posledica komunalnih storitev in tehnoloških procesov. Znotraj občine so locirane tudi številne manjše čistilne naprave, na širšem območju celjske regije pa so večje čistilne naprave še v Škofji vasi, Dobrni, Novi Cerkvi in Frankolovem.

Cilj/podcilj trajnostnega razvoja	Stanje v MO Celje
Čista voda in sanitarna ureditev	Zagotovljen dostop do čiste vode in sanitarne ureditve večine prebivalcev (več kot 90 % prebivalstva)
Enakopraven dostop do čiste in poceni pitne vode	Dostop zagotovljen; manjša odstopanja glede kvalitete pitne vode med vodovodi
Enakopraven dostop do ustrezne sanitarne ureditve	Dostop zagotovljen praktično vsem prebivalcem (več kot 90 % prebivalcev priključenih na kanalizacijsko omrežje)
Izboljšati kakovost vode z zmanjševanjem onesnaževanja	Vsakoletno se kvaliteta vode izboljšuje; sprejemanje ukrepov za zmanjševanje onesnaževanja
Gospodarna raba vode	Oskrba oziroma prodaja vode tudi drugim občinam
Zavarovanje in obnova ekosistemov	Uporaba čistilnih naprav
Odgovorna poraba in proizvodnja	Sprejetje ukrepov za varovanje okolja na državni in občinski ravni, širitev vodovodnega ter kanalizacijskega omrežja; delovanje čistilnih naprav
Trajnostna proizvodnja in poraba ter gospodarjenje z naravnimi viri	Uporaba vodnih virov v skladu z njihovo zmogljivostjo in zakonskimi določili
Ustrezno ravnanje s kemikalijami	Redne meritve kakovosti vode; delovanje čistilnih naprav

Zaključek

- Pilotna študija o zagotavljanju varnosti voda na območju MO Celje kot cilj trajnostnega razvoja je pokazala, da je stanje varnosti voda v občini na zadovoljivi ravni, saj se ukrepi in trenutne razmere skladajo s cilji trajnostnega razvoja. Kljub temu pa velja omeniti nekatere izzive:
 - 1) povečane potrebe po pitni vodi, če bo prihajalo do večje centralizacije celjske regije,
 - 2) širjenje urbanizacije, ki vodi v spreminjanje okolja in poseganje v obstoječe ekosisteme,
 - 3) širjenje kmetijskih površin in vpliv intenzivnega kmetovanja na okolje in
 - 4) delovanje industrijskih objektov, ki imajo negativen vpliv na okolje.
- Kot odgovor na izpostavljene izzive vidimo preventivno delovanje v obliki obveščanja, ozaveščanja in izobraževanja. Specifično: 1) zmanjšanje porabe pitne vode v industriji z alternativnimi vodnimi viri, 2) dodatne in izboljšane čistilne naprave v industrijskih obratih kot tudi dodatna vzpostavitev manjših čistilnih naprav, kjer je to potrebno in 3) večji nadzor nad intenzivnim kmetijstvom.

MESTNA OBČINA CELJE

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

SUSTAINABLE
DEVELOPMENT
GOALS

Hvala za pozornost!

